ЛЕНИН МАНГУ БАРҲАЁТ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 78 (3816).

20 АПРЕЛЬ ШАНБА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 98 йиллигига.

БАШАРИЯТ ДОҲИЙСИ

Умрлар бўладики, тириклик-да ўликдир,
Умрлар бўладики, мангуликка тирикдир.

Инсониятнинг кўҳна тарихи неча-неча машҳур жаҳонгашталар, мангуликка умрибоқий улуғ сиймоларни билади. Аммо ана шу абадий барҳаёт кишилар ичида бир буюк зот борки, унинг номи ер куррасидаги миллион-миллион меҳнаткашлар учун ниҳоятда азиз ва мўътабардир. Янги дунё тарихи унинг номи билан чамбарчас боғланган. Бу табаррук зот катта ҳарфлар билан ёзиладиган ИНСОН — Владимир Ильич Лениндир!

У ўзининг бутун онгли ҳаётини, билимини, истеъдодини пролетар революциясининг тантанаси учун, ишчилар синфи, барча мазлум халқлар бахт-саодати учун бахш этди. Владимир Ильич ёшлигиданоқ чор самодержавиесининг истибдоди, эксплуататорлар синфининг золимлиги, кишилар ўртасидаги тенгсизлик, адоват, ҳуқуқсизликка қарши нафрат туйғулари таъсирида тарбияланди. Эксплуататорликка асосланган жамиятдаги зиддиятларнинг сабабларини излади, бу қарама-қаршиликларни тугатиш, мазлумларни ҳурлик, озодликка чиқариш, кишилар ўртасида тенглик барқарор қилиш йўлларини ахтарди.

У ана шу саволларга жавоб излади, саволларига жавобни Карл Маркс китобларидан топди. Кейин Питер ишчилари орасига кириб борди. Уларнинг қарашлари, кураш мақсадларини ўрганди. Кичик ва тарқоқ марксистик тўгаракларни, уюшмаларни йирик ташкилотга бирлаштирди, кейинчалик бу ташкилотлар асосида социал-демократик партия тузди. Партияни марксистик дунёқараш, революцион программа билан қуроллантирди. Қамоқлар, сургунлар, таъқиблар ҳам унинг иродасини буколмади, улуғ мақсад йўлидан қайтара олмади.

1917 йил, 7 ноябрь (25 октябрь) жаҳон тарихига капитализмнинг емирилиш, коммунизмнинг барқарор топишида бурилиш нуқтаси бўлиб кирди. Афсонавий «Аврора» тўпларининг овози инсоният тарихида янги замон —эксплуатациясиз, эркин, тенглик замони бошланганлигидан дарак берди. Шундан буён ярим аср ўтди. Ҳамиша ғолиб марксизм-ленинизм таълимоти шу давр ичида оғир ва машаққатли синовлардан муваффақиятли ўтди, ўзининг буюк қудратли кучини оламга намойиш қилди. Жаҳонда биринчи социалистик давлат—Совет Социалистик республикалари Иттифоқи ер куррасидаги энг қудратли давлатга айланди.

Мамлакатимиз тарихига бир назар ташлайлик. Октябрь инқилобининг амалга оширилиши, гражданлар уруши даврида ёш Совет Республикасини чет эл босқинчилари ҳамласидан қутқариб қолиш, индустрлаш ва коллективлаштириш, миллий масаланинг ҳал этилиши, маданий революция, социализмнинг узил-кесил ғалаба қилиши, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш — мана шу тарихий даврларнинг ҳар бирида Коммунистик партия Ленин кўрсатмалари, таълимоти ва васиятларига, унинг коммунизм ва социализм қуриш программасига амал қилиб, иш кўриб келмоқда, оламшумул-тарихий аҳамиятга эга бўлган зафарлар қучмоқда. Партия марксизм-ленинизмни конкрет тарихий шарт-шароитларга мос равишда ижодий ривожлантириб коммунистик қурилиш жараёнида рўй бераётган энг қийин иқтисодий, сиёсий ва ғоявий масалаларни муваффақиятли ҳал этмоқда.

Улуғ Октябрь инқилоби ғалаба қозониши биланоқ Советларнинг II съездида В. И. Ленин тинчлик ҳақидаги масала юзасидан доклад қилган, съезд якдиллик билан тинчлик ҳақида Декрет чиқарган эди. Шундан буён Коммунистик партия ўз фаолиятида ленинча ташқи сиёсат-тинчлик ва халқлар дўстлиги сиёсатига оғишмай амал қилиб келмоқда, реакция ва босқинчилик урушларига қарши курашда ҳамма тинчликсевар кучларни жипслаштириш, социализм системасининг бузилмас қалъаси бўлган давлатимизнинг мудофаа қобилиятини кучайтириш сиёсатини ўтказмоқда.

В. И. Ленин Совет республикасининг эрта тонгидаёқ асрлар бўйи қолоқ четка бўлиб келган Туркистон ўлкаси халқларининг истиқболи ҳақида ғамхўрлик қилди. Доҳий ана шу аграр ўлкада пахтачилик ва ирригация ишларини кенг йўлга қўйиш,янги завод ва фабрикалар қуриш, меҳнаткаш халқни ўқитиш, миллий маданиятни юксалтиришнинг аниқ режаларини белгилади, мамлакат иқтисодий жиҳатдан танг аҳволда бўлишига қарамай, шу ишлар учун маблағлар ажратди, етук мутахассисларни юборди.

Ленин зиёси Туркистон халқларининг ҳам йўлини мунаввар этди. Инқилобгача чор Россиясининг мустамлакаси ҳисобланган Ўзбекистон бугун ёппасига саводхон, шаҳар ва қишлоқлари чароғон, саноати, деҳқончилиги, маданияти юксалган, Шарқда машъал республикага айланганки, шуларнинг барчаси учун ўзбек халқи Лениндан, Коммунистик партиядан абадий миннатдор.

Совет халқи бу йил доҳий туғилган куннинг 98 йиллигини партия XXIII съезди ҳамда КПСС Марказий Комитети пленумларининг қарорларини амалга ошириш жараёнида катта зафарларни қўлга киритиш билан кутиб олмоқда. Мамлакатимизда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш ва беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун умумхалқ кураши ҳар қачонгидан авж олиб кетди.

Марксизм-ленинизм ўлмас, курашувчан, ҳамиша барҳаёт таълимот. Бу таълимот ҳозирги вақтда ер юзидаги энг таъсирчан сиёсий кучга айланган. Жаҳон революцион тараққиётининг етакчи кучи бўлган социалистик система тўхтовсиз ривожланиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозир курраимизнинг учдан бир қисмида мустаҳкам социализм қўрғони вужудга келганлиги бунинг ёрқин далилидир. Ленинизм эндиликда миллион-миллионлаб мазлумларнинг ўз озодлиги, мустақиллиги учун кураш байроғи, зафар байроғи бўлиб қолди. Тинчлик, демократия ва социализм учун, озодлик ва социал тараққиёт учун курашувчиларнинг янги авлодлари Ленин ғоялари билан қуролланмоқдалар, унга дунёни ўзгартирувчи таълимот деб қарамоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги» тезисларида кўрсатиб ўтилганидек, ленинизм революцион тафаккур ва революцион ҳаракатнинг абадий барҳаёт манбаидир, Лениннинг номи янги дунё рамзи бўлиб қолди.

Яшасин дунёни ўзгартираётган ҳаётбахш ва ғолиб таълимот — марксизм-ленинизм!

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН.

Рассом А. Герасимов чизган расм.

А. Н. КОСИГИН ПОКИСТОНДА

РАВАЛПИНДИ, 18 апрель. (ТАСС махсус мухбири). Бугун кечқурун Равалпиндида катта митинг бўлди. Митингни Покистон — Совет дўстлиги уюшмаси СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин шарафига ташкил қилди.

Кенг майдонда уюшма аъзолари — Равалпинди ва Исломобод жамоатчилигининг вакиллари, сиёсий арбоблар ва жамоат арбоблари, ёзувчилар, артистлар, студентлар, журналистлар традицион миллий чодир остида тўпланишди.

Покистон — Совет дўстлиги уюшмасининг президенти Холид Воҳид митингда Совет ҳукуматининг бошлиғини табриклаб, биз Сизни табриклаш билан Совет Иттифоқининг буюк дўст халқини табриклаётирмиз, деб таъкидлади. Президент Аюбхоннинг Совет Иттифоқига қилган сафарлари, деди Воҳид, Покистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги алоқаларнинг кенгайишига ҳамда ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликнинг ўсишига ёрдам берди.

СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин қисқа нутқ сўзлаб совет халқи ва СССР ҳукумати номидан Покистон-Совет дўстлиги уюшмаси аъзоларига қизғин салом айтди ҳамда уларнинг Покистон ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик йўлида қилаётган ишларига янги муваффақиятлар тилади.

Тинчликни ва халқлар ўртасида дўстлик муносабатларини мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб қилинаётган ишдан кўра фахрлироқ ва ҳурматга сазовор иш йўқ, деди А. Н. Косигин. Биз Совет Иттифоқи ва Покистон халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамламоқ учун бундан буён ҳам ҳаракат қилаберамиз, деб уқтириб ўтди А. Н. Косигин.

* * *

РАВАЛПИНДИ, 18 апрель. (ТАСС махсус мухбири).

Бугун бу ерда СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин билан Покистон президенти Муҳаммад Аюбхон ўртасида музокаралар бўлди.

Музокаралар вақтида Совет — Покистон муносабатларини янада ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди. А. Н. Косигин ва Муҳаммад Аюбхон ҳар икки томонни қизиқтирувчи актуал халқаро проблемаларни муфассал муҳокама қилиб, халқаро аҳвол тўғрисида фикрлашиб олдилар.

Музокаралар самимий, дўстона вазиятда ўтди.

* * *

РАВАЛПИНДИ, 18 апрель. (ТАСС махсус мухбири). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун мамлакатнинг янги пойтахти — Исломобод билан танишиб чиқди. У, шаҳарни баланд майдончадан туриб томоша қилди, пойтахтни кенгайтириш ва обод қилиш плани билан танишди. Совет ҳукуматининг бошлиғи мавжуд анъанага кўра, Покистоннинг янги пойтахтида бўлгандан хотира тариқасида бутун шаҳар кўриниб турадиган Шакарпахарион тепалигидаги хиёбонга кўчат ўтқазди.

«КОСМОС—214» ПАРВОЗДА

1968 йил 18 апрелда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-214» учирилди. Йўлдошга ўрнатилган илмий аппаратлар 1962 йил 16 мартда ТАСС эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттиради.

Йўлдош чиқариб қўйилган орбитанинг параметрлари қуйидагича:

Ер атрофида айланиб чиқишнинг бошланғич даври 90,3 минут;

Ер юзасидан энг узоқлашган масофаси (апогейда) 403 километр;

Ер юзасига энг яқин масофаси (перигейда) 211 километр;

Орбитанинг оғиши 81,4 градус.

Илмий аппаратлардан ташқари йўлдошда 19,995 мегагерц частотада ишловчи радио передатчик, орбита элементларини аниқ ўлчаб берадиган радио система, асбоблар, илмий аппаратлар иши тўғрисидаги маълумотларни ерга юбориб турадиган радио-телеметрик система бор.

Йўлдошда ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш — ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

I МАЙГА МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

ЧИГИТ ЭКИБ БЎЛИНДИ

БЕКОБОД (телефон орқали олинди). Оққўрғон районидан кейин Бекобод район колхоз ва совхозлари ҳам чигит экишни муваффақиятли тугаллаганликлари ҳақида рапорт бердилар.

КПСС Марказий Комитети май Чақириқларига меҳнатда яхши натижаларга эришиш билан жавоб бериш учун курашаётган пахтакорлар мўл ҳосилнинг асосий пойдевори—чигитни сифатли ишланган ерларга экдилар. Халқ контроли вакиллари бу муҳим иш яхши ўтказилганлигини қайд қилдилар.

Беш йилликнинг учинчи йилида район пахтакорлари давлатга 45 минг 500 тонна пахта етказиб бериш юзасидан социалистик мажбурият олганлар. Ана шу катта вазифани шараф билан бажаришда асосий вазифалардан бири бўлган чигит экиш ўн икки иш кунида ўтказилди.

Шу кунларда дала меҳнаткашлари тўла гектар учун курашиб, барча майдонларда чигитни текис ва соғлом ундириб олишда зарур бўлган ҳамма ишларни кўнгилдагидек бажармоқдалар.

Бу йил районда 17 минг гектар пахта майдони икки тарафлама ишланади. Механизаторлар ана шу вазифани яхши бажариш учун ҳозирданоқ чопиқ тракторларига культиваторларни тиркашга киришдилар.

Майолди мусобақасини кучайтираётган бекободликлар суғориладиган ҳар гектар ернинг унумдорлигини ошириш йўлида ҳормай-толмай курашмоқдалар.

ИШ ҚИЗҒИН

Оржоникидзе районидаги «Ленинград» колхозининг шоликорлари экишга пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Шоликорлар 59 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар. Аҳдига вафо қилган колхозчилар шу кунларда уруғ ташланадиган ерларни текислаб, бороналашяпти. Бу ишда Нам Павел, Аҳмад Эргашев каби колхозчилар айниқса ғайрат кўрсатишмоқда.

Т. РУЗИМАТОВ.

ЮБИЛЕЙГА ТОРТИҚ

Ўрта Осиёда йирик ёқилғи ҳавзаларидан бири ҳисобланган Оҳангарон кўмир разрезида «қора олтин» қазиб чиқариш алп қадамлар билан ўсмоқда. Қудратли техника жиловини тутган шахтёрлар топшириқларни доим ошириб адо этмоқдалар.

Шу кунларда корхонада В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига муносиб туҳфа тайёрлаш ҳаракати кучайиб бормоқда. Кончилар доҳий юбилейи кунигача пландан ташқари 200 минг тонна кўмир қазиб чиқариш, ёқилғи таннархини 0,2 процентга камайтириш ва шу йўл билан 130 минг сўм пулни тежаб қолиш мажбуриятини олдилар. Эндиликда эса ана шу аҳдларининг устидан чиқиш мақсадида ғайрат камарини маҳкам боғлаб меҳнат қилмоқдалар. Азаматлар шу йилнинг ўтган ойларида қўшимча бир неча эшелон ёқилғи қазиб чиқардилар.

ФИРМАДАН ХУШХАБАРЛАР

ХАРИДОРЛАР МАМНУН

Беш йилликнинг учинчи йили топшириғини муддатидан илгари адо этишга аҳд қилган трикотаж фирмасининг коллективи шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам баракали меҳнат қилмоқда.

Трикотажчилар харидорларнинг дидига мос келадиган, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга қаттиқ бел боғлашган. Шу туфайли ҳам маҳсулотни реализация қилиш биринчи квартал плани 105 процентдан ошириб бажарилди. Белгиланганидан ташқари 3300 дан ортиқ кийимлар тайёрланди.

Барча ички резервлардан унумли фойдаланаётган аҳил коллектив кўзланганидан 21 минг сўмлик кўп фойда кўрди ва 24 минг сўм пул иқтисод қилиб қолинди.

Бундай муваффақиятларга эришишда фирма шуҳратига шуҳрат қўшаётган Н. Вахобова, М. Яхёева, М. Валиева, Р. Маткаримова ўртоқлар каби ишчиларнинг хизмати айниқса салмоқли бўлмоқда. Улар кунлик нормаларини доимо 140—150 процентдан ошириб бажаришяпти.

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ҲИССАСИ

Фирма рационализаторлари ўзларининг қимматли таклифлари билан меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам бермоқдалар.

Ўтган йили 60 та рационализаторлик таклифи тушган эди. Шундан 58 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди ва бундан фирма 88,7 минг сўм фойда кўрди.

Ҳозиргача ўнта таклиф тушди. Еттитаси ишлаб чиқаришга жорий этилиб, дастлабки ҳисобларга кўра бундан йил давомида 11,7 минг сўм фойда олинади. К. Иноғомов, З. Каримов, Н. Ражабова, С. Сероштаковалар фирманинг энг яхши рационализаторларидан ҳисобланишади. Улар бир неча йилдан бери қимматли таклифлари билан кўплаб маблағни иқтисод қилиб қолишяпти.

ЯХШИ ДАМ— МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Икки кунлик дам олиш бу ерда намунали тарзда ташкил этилган. Фирма маъмурияти, касаба союз, партия, комсомол ташкилотлари дам олишни мазмунлироқ уюштириш борасида кўпгина ишлар қилаяпти.

Коллектив бўлиб кино, театр, музейларга боришади, шаҳар атрофидаги гўзал жойларга саёҳатлар ташкил этиляпти. Яқинда бир группа ишчи-хизматчилар Чимён, Оқтошга бориб мириқиб ҳордиқ чиқаришди.

Ж. РАҲМАТОВ.

ЧЎЛҚУВАРЛАР ҒАЙРАТИ

«Бўка» совхозининг ерлари яқин ўтмишда чўл-биёбон бўлиб ётарди. Бу ерларга инсон қадами етди-ю, боғ-роғлар, гўзал экинзорлар бунёдга кела бошлади.

Совхоз меҳнаткашлари пахта ҳосилдорлигини тобора оширишга муваффақ бўлмоқдалар. Биргина ўтган йилнинг ўзида мавжуд уч минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан олинган ҳосил пландагидан уч центнер кўп бўлди. Энг қувончлиси шундаки, етиштирилган ҳосилнинг қарийб ўндан тўққиз қисми «зангори кема»лар билан йиғиштириб олинди.

Совхознинг 4-бўлими чўлқуварлари бу йил ҳосилдорликни планда белгиланганига нисбатан гектар бошига 6 центнер ошириш мажбуриятини олишди. Ҳозир бўлим далаларида иш юксак агротехника талаблари даражасида бажарилмоқда.

Чигит экиш ишларида механизатор-звено бошлиқлари зўр ғайрат ва шижоат намуналарини кўрсатмоқдалар. I бўлимдаги механизатор-звено бошлиқларидан Салим Мирзаалиев, Аҳад Маҳкамов, Алим Танабоев сингари ўртоқлар чигитни тез ва соз экишда бошқаларга ўрнак кўрсатмоқдалар.

Э. УСМОНОВ.

ЛЕНИНИЗМ—МИЛЛИОНЛАРНИНГ

В. И. ЛЕНИН Совет ҳокимиятини эълон қилмоқда. Рассом В. Серов чизган расм.

УНУТИЛМАС ХОТИРАЛАР

ЛЕНИН фаолиятини ҳатто четдан туриб кузатган кишининг кўзига ҳам унинг одатдан ташқари зўр иш қобилияти ундаги биринчи шахсий фазилат бўлиб кўринади. Гўё бу одам ҳеч қачон дам олишни билмайди ва дамга муҳтож ҳам эмасдек. Ҳар куни йиллаб вақт давомида, айтиш мумкинки, у «ўз станоги ёнида туради», гоҳ китобга шўнғиб, гоҳ қўлда қалами билан, гоҳ кенгашда, вужудга келган сиёсий вазият — «ҳозирги момент» муҳокамасида, ҳамиша иш устида бўлади.

М. ОЛЬМИНСКИЙ.

ЧИНАКАМ буюк одамлар сингари Ленин ҳатто энг оми, саводсиз кишини ҳам жон деб эшитарди, ҳар ҳолда бу киши унга кўп нарса берарди. Бу билан у жуда хилма-хил одамлардан, хилма-хил жойлардан олган ўз информациясини тўлдириб борарди. У минглаб фактларни тўплаб, улар устида ўйлар, уларни тарозуга солар, қиёс қилар ва таҳлил этарди... Ленин учун сибирлик деҳқон, қизил армиячи ёки Дон казаги нима ҳақда ўйлаётгани тўла аён эди. У путиловчи қуювчи, волгалик юк ташувчи ва москвалик тўқувчи аёлнинг ўйларига чуқур кириб, билиб оларди.

Альберт РИС ВИЛЬЯМС.

1920 йилнинг апрелида партия IX съездининг делегатлари В. И. Лениннинг туғилган кунининг яқинлашаётган эллик йиллиги билан қутладилар. Икки нотиқнинг чиқишидан сўнг Владимир Ильич, шунинг ўзи етарли, деди ва партия ва совет қурилишининг энг муҳим масалалари ҳақида гапиришни таклиф қилди. Бироқ, съезд делегатлари бунга рози бўлмадилар: улар В. И. Ленинга ўз ҳис-туйғулари, қизғин меҳр-муҳаббатларини изҳор этишни хоҳлар эдилар. Шунда Владимир Ильич кетиб қолди. Бу унинг ўзига хос зўр хислати эди: ўз адресига қарата айтиладиган мақтов сўзларни ёқтирмасди.

Г. ПЕТРОВСКИЙ.

МЕН Лениннинг хотини ва синглиси кечки овқатланишаётган пайтда кириб қолдим, улар дарҳол мени жуда меҳрибонлик билан овқатга таклиф этишди. Бу—ўша вақтдаги ҳар қандай ўрта совет хизматчисининг камтарона овқатланиши бўлиб, чой, қора нон, ёғ, пишлоқдан иборат эди. Кейин синглиси «меҳмон учун» бирор «ширинлик» ахтариб кўришга мажбур бўлиб эди, бахтни қарангки, мураббо солинган кичкина банка топилди.

Маълумки, деҳқонлар «ўз Ильичларига» оқ ун, ёғ, тухум, мева ва ҳоказоларни мўл-кўл келтиришар эди; шуниси ҳам маълумки, буларнинг ҳеч бири Ленин уйида қолмасди. Ҳаммаси касалхона ва етимхоналарга юборилarди, чунки Ленин оиласи меҳнаткаш омма қандай шароитда яшаётган бўлса, шундай шароитда яшаш принципига қатъий амал қиларди.

Клара ЦЕТКИН.

МАДҲИЯ

Қалам қўлда ёзиб мадҳингни айлай ибтидо, Ленин,
Ҳаётим борича ёзсам агар бўлмас адо, Ленин.
Туну кун тинмайин бундоғ улуғ ният шиор айлаб,
Буюк халқинг учун ҳар ишда қилдинг жон фидо Ленин.
Халойиқнинг бошидан зулму бедодларни маҳв айлаб,
Қоронғу дилларини ҳам этибсан рўшно Ленин.
Чақирдинг барчани ҳар йўлда ҳар хил маърифат узра,
Амалда норасолар қолмади бўлди расо Ленин.
Эзилган жумлаи меҳнаткаш аҳлига бўлиб ҳоми,
Бажардинг ҳар на бўлса дилларида муддао, Ленин.
Ҳамиша тоза виждонлик ажойиб меҳрибон эрдинг,
Адолат авжида бир меҳри анвар пурзиё Ленин.
Садоқатли Ватан аҳли дилу жон бирла миннатдор,
Ҳамма эркак-аёл, ёшу қари сендан ризо Ленин.
Ўтиб асру замонлар келди бир асри саодат бу,
Бўлиб ҳикматли ҳар бир сўзларинг чин раҳнамо Ленин,
Очиб ибрат кўзим Мушкин бугун равшан ўзим кўрдим,
Билимдонлар билур ҳар бир ишингни жо бажо Ленин.

МУШКИН.

1921 йилнинг май ойида Москвада РКП(б)нинг X Бутунроссия конференцияси бўлиб ўтди. Суратда: В. И. Ленин конференция делегатлари даврасида.

ҲАММА ТИЛДА, ҲАММА ДИЛДА

● ЮНЕСКО маълумотларига кўра В. И. Лениннинг асарлари дунёда энг кўп тарқалган китоблар ҳисобланади. Владимир Ильич асарлари жаҳондаги 110 тилга таржима қилинган. Фақат 1949—1965 йилларда В. И. Ленин китоблари чет элда 1318 марта нашр этилди.

● Совет Иттифоқида В. И. Ленин асарлари 1917—1967 йиллар мобайнида 95 тилда 335427 минг нусхада 9019 марта босиб чиқарилди. СССР халқлари тилида 60068 минг умумий нусхада 4879 марта ва чет мамлакатлар халқлари тилида 22197 минг нусхада 1576 марта нашр этилди.

● В. И. Лениннинг тўла Асарлар тўпламига 9000 га яқин асар ва ҳужжатлар киритилган. Уларнинг ярмидан кўпи бундан аввалги нашрларга кирмай қолган, мингдан ортиқ асар эса илгари эълон қилинмаган эди. 60дан ортиқ асар бундан аввал фақат хорижий мамлакатларда чет тилларда босилган эди. Булар ҳам рус тилида чиққан Асарлар тўпламига киритилди. 1—34 томларда В. И. Лениннинг 1893 йил ва 1917 йилнинг октябрь ойи ўртасидаги даврга тааллуқли асарлари босилди. 35—45 томларга Октябрь революциясидан кейин ёзилган асарлар киритилган. 46—54 томларда В. И. Лениннинг хатлари, 55-томда эса қариндош-уруғлари билан ёзишмалари босилган.

КОЛХОЗДА АДАБИЙ ЎҚИШ

Яқинда Куйбишев номли колхоз клубида Владимир Ильич Ленин ҳаёти ва фаолияти асосида тайёрланган «Олтин саҳифалар» номли икки бўлимдан иборат музикали адабий композицион ўқиш бўлиб ўтди.

Ўқишни республикада хизмат кўрсатган артист, бадиий сўз устаси Муҳсим Ҳамидов олиб борди. Артист В. И. Лениннинг революцион фаолиятини акс эттирувчи асарни маҳорат билан ижро этиши колхоз меҳнаткашларини беҳад қувонтирди.

Музикали адабий композицион ўқиш жуда қизиқарли ўтди.

М. ИСМОИЛОВА.
Оққўрғон райони.

ГОРКАДА

Ленин Горкаси... Афсоналардагидек хушманзара ва сўлим боғ. Зич жойлашган липа дарахтларининг қуюқ сояси йўлкаларга салқинлик бағишлаган. Тепаликлардан бирининг ёнбағрида икки қаватли соддагина уй қад кўтарган, олди айвон. Ёнида яна иккита кичик бино, бир неча ёрдамчи хоналар, дам олиш ва суҳбат қуриш учун шийпон, ўриндиқлар қўйилган. Бу—В. И. Лениннинг уй-музейи.

Москва яқинидаги ана шу жой қанчадан-қанча тарихий хотираларга бой. Бу ерга ҳар куни Совет Иттифоқининг турли бурчакларидан юзлаб экскурсиячилар, халқ демократик мамлакатлари ва бошқа давлатлардан меҳмонлар келиб туришади.

Владимир Ильич Горкага биринчи марта 1918 йилнинг сентябрь ойида келган эди. Кейинчалик ана шу ерга вақти-вақти билан келиб турди, 1923 йилнинг мартидан умрининг сўнгги дақиқасигача Ильич Горкада яшади. Музей залларида жуда кўп экспонатлар бор. Уларнинг ҳар бири Ильич ҳаётининг сўнгги кунлари, унинг социалистик жамият қуриш йўлидаги курашини акс эттирганлиги учун ҳам катта қизиқиш туғдиради.

В. И. Ленин Горкада партия X ва XI съездларига докладлар тайёрлади, ўзининг «Пролетар революцияси ва ренегат Каутский», «Франция Коммунистик партиясининг аграр масала юзасидан тезислари тўғрисида», «Революцион касаба ва ишлаб чиқариш союзларининг I Халқаро конгрессига табрик» ва бошқа асарларини яратди.

Владимир Ильич Горкада жуда кўп ишлади. Маълумки, у 1921 йилнинг январида касал бўлиб қолган эди. Шунга қарамай катта ижодий ишдан тўхтамади. Уй музейида улуғ инсоннинг Горкада икки кун «дам олганлиги» ҳақида маълумотлар сақланмоқда.

«Жума, 21 январь.

Кичик Совнаркомнинг 1921 йил 20 январдаги протоколига имзо чекди. 10-модда — натура билан мукофотлаш тўғрисидаги мавжуд аҳволни ўзгартириш ҳақидаги қарор лойиҳасига қўл қўймади.—Катта Совнарком муҳокамасига қолдирилди.

Саратов губернаси, Свердловск уезди РКП Бакурск волость ташкилотига юбориладиган хатга имзо чекди. Бу хат айрим ходимларнинг контрреволюцион ҳаракатларини йўқ қилиш ҳақидаги илтимосга жавобан ёзилган бўлиб, унда контрреволюцияга қарши жойларда ўз кучлари билан кураш олиб бориш ва контрреволюционерларни судга бериш зарурлиги кўрсатиб ўтилган эди.

Халқ Комиссарлари Советининг маориф ходимларига гўлаш учун Халқ Маориф Комиссарлигига ажратган 9 миллиард сўм пулни бронлаштириш тўғрисидаги қарорига қўл қўйди.

Нефть шартномалари тўғрисидаги Литвиновнинг телеграммасини кўриб чиқди ва Н. П. Горбуновга юборди. Унга ВСНХ га телефон қилиш, Директиваларнинг аниқ текстини тайёрлаш ва Владимир Ильичга юбориш топшириғи берилди. Бу муҳим ишнинг алоҳида аҳамияти ва уни батафсил аниқлашнинг зарурлиги тўғрисида хат ёзди».

МОСКВАДАН ХАТ

Иккинчи кун ҳақидаги маълумотларда ҳам В. И. Ленин Горкада нақадар кўп ишлаганлигини, ўша вақтда ниҳоятда зарур бўлган турли масалалар билан шуғулланганлигини кўриш мумкин. Бу ҳужжатлар Ленинни буюк давлат ва партия арбоби, Советлар республикасининг тақдири, халқнинг моддий аҳволини яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётган киши сифатида яна бир карра характерлаб беради.

В. И. Ленин томонидан ёзилган «Марказий Совет муассасалари раҳбарларига хат лойиҳаси» айниқса киши эътиборини ўзига жалб қилади. Лениннинг сўзлари ҳозирги кунларда ҳам ўз қиймати ва аҳамиятини йўқотган эмас.

«Муассасаларимиздаги номаъқулчилик, сансалорлик ва канцеляриячиликка бирйўла ва абадий хотима бермоқ зарур...

Тездан ишни олишни таклиф қиламан. Совет маъмуриятчилигининг машинаси тартиб билан, аниқ ва тез ишлаши зарур...».

Зиёратчилар Лениннинг тугалланмай қолган «Публицист мулоҳазалари» мақоласи намойиш қилинаётган витрина олдида узоқ туриб қоладилар. Асарнинг учта катта бобида хўжаликнинг социалистик системасининг капитализмдан афзалликлари, бу афзаллик чет эл интервенцияси ва гражданлар уруши йилларидаги вайронагарчилик ва қашшоқликни тугатишда яққол кўринганлиги ҳақида гап боради. Ильич башорат қилиб, инсониятнинг бутун келажаги Совет давлатининг гуллаб-яшнаши билан боғлиқ, деб ёзган эди. Унинг «Кооперация тўғрисида», «Кундалик дафтардан саҳифалар», «Рабкринни қандай қилиб қайта қуриш керак» ва бошқа асарлари ҳам ана шу ерда намойиш қилинмоқда.

Музейда жуда кўп ҳужжатлар қаторида тасвирий санъат, фотография, плакат усталарининг ишлари ҳамда В. И. Лениннинг қайноқ ҳаёти ва серқирра фаолиятини акс эттирган бошқа материаллар ҳам бор.

Горкада Ильич ишчилар, деҳқонлар билан тез-тез учрашиб турар, уларга хат ёзарди. 1921 йилнинг 9 январида у Горка қишлоғи аҳолисининг йиғилишида сўзга чиқиб, Советларнинг VIII съезди иши, съезднинг Совет Россиясини электрлаштириш ҳақидаги қарори ҳақида батафсил гапириб берди. Доҳийнинг сўзлари тингловчиларнинг қалбини тўлқинлантириб, уларнинг Ватанга бўлган ҳурмат ва садоқат туйғуларини ошириб юборди.

Ильичнинг китобни севиши ҳаммага маълум. Горкадаги кутубхонада Маркс, Энгельс, Плеханов, Чернишевский, Герцен, Шекспир, Горький ва бошқа буюк кишиларнинг асарлари сақланмоқда. Бу ерда рус, немис, инглиз ва бошқа тиллардаги жуда кўп газета ва журналлар ҳам сақланмоқда.

Экскурсиячилар Владимир Ильичнинг камзули, овга киядиган этиги, ботинкаси, қўлқопи, милтиғи ва бошқа нарсаларини қизиқиб томоша қиладилар.

Катта залга кирамиз. Бу ерда кинофильмлар кўрсатилади. Ўша йилларда олинган кинолар овозсиз бўлиб, фақат музика эшитилиб турарди. Ильичнинг сингиллари М. И. Ульянова ва А. И. Елизарова чалган пианино, ўша пайтда ишлатилган киноаппарат ҳам музейга қўйилган.

1924 йилнинг январида ана шу залда болалар учун арча қўйилган эди. Арча байрамига жуда кўп бола келди. Владимир Ильич бетоб бўлишига қарамай кичкинтойлар билан ҳазиллашди, уларга совғалар беришда иштирок этди.

Владимир Ильичнинг иш кабинети. Ёзув столида катта лампа. «Халқ Комиссарлари Совети Раиси» деган белги қўйилган бланкалар. «Правда» газетасининг бир неча сони, ҳар хил китоблар. Ленин шу ерда Марказий Комитет аъзолари, ҳукумат вакиллари билан суҳбатлашиб, партия ва давлат ҳаётига доир муҳим масалаларни муҳокама қиларди.

Рўпарадаги календарь беихтиёр эътиборни тортади. Календарь варақларини Ильичнинг ўзи йиртарди. 21 январь варағи йиртилмай қолган. Худди шу куни севикли доҳий ва устоз вафот этди.

В. И. Лениннинг вафотига бағишланган ҳужжатлар йиғилиб, алоҳида хонага қўйилган. Ойна тагида ҳукумат ахбороти, газеталарнинг чети қора бўлиб чиққан сонлари, ер юзидан келган телеграммалар, фотосуратлар, гулчамбарлар сақланмоқда. Расмлардан бирида мотам процесси акс этган. Доҳий жасади солинган тобут атрофида ғумонат одам оғир қайғуда. Улар орасида К. Е. Ворошилов, Ф. Э. Дзержинский ва бошқалар бор.

Ленин кунлари олдидан Горкадаги уй-музей одамлар билан жуда гавжум бўлади. Совет кишилари ана шу муқаддас ёдгорликни зиёрат қилишга ошиқадилар. Ильичга бўлган чуқур меҳр-муҳаббатларини бажо келтирадилар. Унинг васиятларини амалга ошириб, қўлга киритаётган буюк зафарлари ҳақида ҳисоб бергандай бўладилар.

Г. РУБЦОВ.

ЛЕНИН ҚИШЛОҒИ

Қишлоғимизнинг эски номи Жумабозор. Ҳозир эса кишилар уни «Ленин қишлоғи» деб аташади. Боиси — колхозимиз улуғ Ленин номида.

Колхозимиз аъзолари шу мўътабар инсон номига муносиб иш қилиш, хўжалигимизни ривожлантириш, қишлоғимизни обод, кўркам, замонавий социалистик қишлоққа айлантириш учун ихлос қўйиб, чин кўнгилдан меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг ҳалол ва фидокорона меҳнатлари зое кетмади. Йилдан-йилга пахта ҳосилдорлиги ошиб бораяпти. Бултур 2010 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 28 центнердан ҳосил кўтарилди.

Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига пландаги 26,8 ўрнига 30 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилган колхозчиларимиз чигит экишни асосан тамомладилар.

Колхозимиз аъзолари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдубашор Усмонов, Икромали Сиддиқалиев, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Адолат Рўзиматова, Абдуваҳоб Қаҳҳоров сингари пешқадам, меҳнатда тобланиб, элга танилган ўғил-қизлари билан фахрланадилар.

Қишлоғимизнинг қоқ марказига улуғ Владимир Ильич Лениннинг катта ҳайкали ўрнатилган. Шу атрофдаги гулзорда хилма-хил атиргуллар барқ уриб турибди. Ҳамма ўтганда-кетганда унга меҳр билан назар ташлайди. Меҳнаткаш инсониятга бахт-саодат йўлини кўрсатиб берган улуғ доҳийга дилдан таъзим қилади. Колхоз, совхозларда, бутун мамлакатимизда юз бераётган катта ўзгаришлар Ленин йўлидан борилаётгани учун эришилаётганини ҳис қилади.

Шунинг учун ҳам одамлар қадимги Жумабозорни «Ленин қишлоғи» дейдилар ва шу билан фахрланадилар.

Ҳ. ҲАМРОҚУЛОВ.
Бекобод районидаги Ленин номли колхоз раиси.

В. И. ЛЕНИН Смольнийда қизил гвардиячилар билан суҳбатлашмоқда.

Рассом П. Васильев чизган расм. (ТАСС фотохроникаси)

БУЮК

ЛЕНИН! Шу биргина сўзни эшитганда кишиларнинг қалби олам-олам қувончга тўлади, миллионлар унинг номини ҳурмат-эҳтиром чексиз меҳр-муҳаббат билан тилга оладилар, уни энг азиз ва табаррук инсон сифатида эслайдилар, у билан ҳамиша фахрланадилар.

ЛЕНИН! Ер куррасида яшаб турган ҳамма тараққийпарвар кишилар учун энг қадрдон ва муътабар сиймо. Бу улуғ ном ҳар доим тиллардан тилларга, диллардан дилларга кўчиб, инсониятнинг эрк ва адолат, бахтли-саодатли ҳаёт учун кураш тимсоли, халқлар ва миллатлар дўстлиги, бирлиги ва жипслигининг рамзи бўлиб яшаб келмоқда.

ЛЕНИН! Бутун дунё пролетариатининг ва барча меҳнаткаш инсониятнинг гениал йўлбошчиси, жаҳонда биринчи ишчи-деҳқонлар давлати — Совет давлатининг асосчиси, халқаро коммунистик ҳаракатнинг авангарди бўлмиш Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ташкилотчиси ва доҳийси.

ЛЕНИН! Дунёда энг революцион, изчил, бирдан-бир тўғри, сира енгилмас таълимот—марксизм таълимотининг буюк давом эттирувчиси, уни янги тарихий шароитда янги илмий хулосалар, назариялар, амалий иш билан тадрижий ривожлантирувчи буюк назариётчи.

ЛЕНИН! Инсон ақли бовар қилмайдиган ва сира тенги йўқ истеъдод, ғоят теран ақл-заковат эгаси, башариятнинг улуғ донишманди ва мутафаккири.

Кишилик жамиятининг порлоқ келажаги, унинг янгича, эркин ҳаёт кечириши учун Владимир Ильич Ленин қилган буюк хизматларни сира санаб тугатиб бўлмайди. Ленин ўзининг бутун қайноқ ҳаёти ва жўшқин революцион фаолиятини, доҳиёна ақл-заковатини, бутун ғайрат-шижоатини улуғ мақсадга —меҳнаткаш халқнинг озодлиги, фаровонлиги, бахт-иқболини таъминлаш ишига қаратди. У ана шу эзгу мақсад билан яшади, курашди ва ғалаба қилди. Улуғ доҳий мазлум халқларни асрлар бўйи зулматда, тутқунликда сақлаб келган кўҳна тузумга қарши дадил ўт очди, ҳурлик ва адолат учун курашган миллион-миллион кишиларнинг куч-ғайратини бирлаштириб, уларга ўзи йўлбошчилик қилди.

Ленин меҳнаткаш инсонни капитализм сиртмоғидан озод қилиш масаласини ўзининг гениал асарларида, кучли эҳтирос билан ёзилган мақолаларида, оташин ва жўшқин нутқларида назарий жиҳатдан баён қилиш билан чекланиб қолмай, айни замонда озодликка эришиш ва адолат ўрнатиш учун қай йўсинда кураш олиб боришнинг аниқ йўл-йўриқларини белгилади ва амалда омманинг революцион ҳаракатига бевосита бошчилик қилди. Ленин ғоялари билан қуролланган ва у раҳнамолик қилган халқ оммаси жаҳон тарихида биринчи дафъа Россияда капиталистик тузумни таг-томири билан қўпориб ташлаб, янги типдаги социалистик жамиятни барпо этди.

1917 йилда оламшумул тарихий ғалаба қозонган Улуғ Октябрь социалистик революцияси инсоният тарихида янги даврни очиб берди, жамият тараққиётини капиталистик ривожланиш йўлидан социализм сари буриб юборди. Бу революция миллионларча жафокашларни қуллик ва ҳақсизликдан абадий халос этди, уларга чинакам эрк ва бахт-саодат бағишлади. Октябрь революцияси туфайли меҳнаткашларнинг ҳукмронлиги даври бошланди. Халқ оммасини иқтисодий, сиёсий ва социал қулликдан қутқариш, уларни синфий ва миллий зулмдан озод қилиш, меҳнат аҳлини ҳар томонлама гармоник ривожлантириш янги дунё қуришнинг мақсади бўлиб қолди. Октябрь революцион гуманизмининг энг чуқур моҳияти шундан иборатдир.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ революциясининг ғалабаси ленинчи большевиклар кенг халқ оммасига таяниб, кўп йиллар давомида олиб борган қаттиқ ва машаққатли, кескин ва қаҳрамонона курашнинг якуни бўлди. Октябрь революциясини тайёрлаш ва уни амалга ошириш ишларининг ҳаммасига В. И Ленин бевосита бошчилик қилди. Шунинг учун ҳам биз уни ҳақли равишда Октябрнинг дарғаси, партиямизнинг доҳийси деб атаймиз.

Россияни социализмга олиб келган йўл — жаҳон тарихининг, бутун инсоният цивилизациясининг энг тўғри йўлидир. Улуғ Ленин раҳбарлигида ғалаба қозонган Октябрь социалистик революциясининг ҳаётбахш ғоялари ярим асрдан бери яшаб келмоқда. Ўтган ярим аср мобайнида инсониятнинг ривожланиши Октябрь революцияси идеяларининг тантанаси белгиси остида, жаҳоннинг социал-сиёсий манзарасини тубдан ўзгартириб юборган жуда катта революцион ишлар белгиси остида ўтди.

Совет кишилари ва бутун тараққийпарвар инсоният Октябрь социалистик революциясининг ярим асрлик юбилейини зўр тантана билан нишонладилар. Октябрнинг эллик йиллиги коммунизм, марксизм-ленинизм ғалабаларини, Октябрь социалистик революциясининг илҳомчиси ва ташкилотчиси, Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси ҳамда йўлбошчиси, халқаро коммунистик ҳаракат бирлиги ва

КУРАШ ВА ЗАФАР БАЙРОҒИ

УНИНГ ЁДИ БИЛАН

Корхонамизга кираверишдаги хиёбонда доҳий ҳайкали бор. Жиддий нигоҳи узоқ-узоқларга тикилган. Ҳар тонг келганимизда унга ифтиҳор билан боқамиз. Кўпинча цехга етиб боргунимизча Ленин ҳақидаги ўйлар вужудимизни қамраб олади. Йиллар ўтган сайин доҳий сиймоси яна ҳам улуғвор, жозибали бўлиб бораётганини ҳис этамиз...

Бугун ҳам бригадамиз металлурглари ҳайкал олдидан гурра-гурра ўтишаркан, доҳийнинг тўқсон саккиз ёшга тўлиши билан хаёлан муборакбод қилгандай мамнун боқишади. Ильичнинг мағрур ва виқорли чеҳрасига ички бир ҳаяжон билан термуламиз. Хаёлга шу лаҳзада нима фикр келади? Хўш, азиз доҳиймизнинг туғилган кунига арзигулик совға билан келдикми? Эҳтимол, ҳар бир ишчининг дилида шу савол бордир.

Ҳа, арзигулик туҳфа билан келдик. Дастлабки квартал планини ортиғи билан адо этган корхонамиз коллективи В. И. Ленин туғилган кун шарафига планга қўшимча бир неча юз тонна прокат ва пўлат ишлаб чиқаришга аҳд қилган эди. Бу аҳдимизнинг уддасидан чиқдик. Жуда кўп миқдорда прокат ва пўлат тайёрлаб бердик.

Доҳий номи қон-қонимизда, ҳамиша дилимизда ва тилимизда. Негаки, заводимиз коллективи унинг табаррук номига яраша, бу номни эъзозлаб меҳнат қилмоқда. Бу ерда Ленин орзу қилган коммунистик меҳнат зарбдорлари сафи кундан-кунга кенгайиб боряпти. Моҳир пўлат эритувчи ва прокатчилар йилдан-йилга кўплаб етишиб чиқмоқда. Бу ўринда пўлат эритувчи Виктор Дубов, прокат цехининг мастери Анатолий Кузькин бошлиқ бригадаларнинг оловкорлари шижоатини айтиб ўтишни истардим. Корхонамизда уларга ўхшаш ўз ишининг чинакам ихлосмандлари жуда кўп. Улар оловкорлик сирларини тобора чуқурроқ эгаллашяпти, ҳаммани қувонтирадиган янги-янги муваффақиятларга сазовор бўлишяпти.

Завод бўйлаб беш йилликни муддатидан илгари бажариш шиори кенг қанот ёйган. Бунга ҳисса қўшмаётган биронта ҳам цех ёки бригада йўқ, десак муболаға бўлмайди. Ҳамма бир жон-бир тан. Эндиги бутун куч В. И. Лениннинг 100 йиллигини меҳнатда янги ғалаба билан кутиб олишга қаратилган. Беш йиллик топшириқни узоғи билан 1970 йилнинг сентябрь—октябрь ойларида адо этиш ниятидамиз. Бу мақсадга ҳам шубҳасиз эришамиз. Чунки ҳар бир кун, соат ва дақиқа қиладиган ишларимиз сарҳисоб этилган. Қолаверса, бунга ҳар куни даъват этаётган ягона куч бор. Бу — азиз доҳимиз сиймосидир. Ҳар куни ишдан қайтаётганимизда гўё ўз меҳнатимиз якунини унинг назаридан яна бир бор ўтказамиз, эртанги кун учун янги куч, янги қувват оламиз.

Асад ЭРГАШЕВ,

В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи мартен цехининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

1921 йилнинг 22 октябрида Москва олий зоотехника институтининг ўқув-тажриба хўжалигида биринчи совет электр плуги синовдан ўтказилди. Ана шу синов пайтида В. И. Ленин ҳам иштирок этди. Суратда: Владимир Ильич институтнинг ўқув тажриба хўжалигида.

ВАЗА

Ҳикоя

Виктор ТЕЛЬПУГОВ.

Ленин Халқ Комиссарлари Совети ходимларидан бирида антиқа ваза борлигини эшитди. Шу ходим Ленинга телефон қилиб, ўзи кашф этган бу «мўъжиза»ни кўришни таклиф этди.

— Владимир Ильич, афсусланмайсиз!

— Мўъжиза дейсизми? Ундай бўлса, бориб кўриш керак экан. Зарур ишларимдан қутиламан-да, бир бориб кўраман, албатта.

Якшанба кунларининг бирида Ленин овга боришдан воз кечиб, уйдагиларга:

— Бугун одатдагидек кеч эмас, эртароқ қайтаман, бирбир ярим соатдан кейин уйда бўламан. Қаршилик йўқми? — деди кулиб.

— Хайрият, жилла бўлмаса бир кун бирга бўларканмиз-а! — деб хурсанд бўлишди уйдагилар.

Аммо, Ленин тушки овқатга етиб келмади. Уйдагилар роса кутишди. Фақат кечга яқин Ленин гуноҳкорона кулимсираб, уйга кириб келди.

— Бараварига жазога ҳам, авфга ҳам лойиқман. Агар сўзларимни диққат билан охиригача эшитсангиз, кўпчилик овоз билан авф этишингизга ишончим комил, — деди у.

— Хайр, на чора, диққат билан охиригача эшитамиз.

Ленин ечинмасданоқ, даҳлизга қўйилган стул чеккасига омонатгина ўтирди-да, ўзи бориб кўрган ўша ажойиб ваза ҳақида ҳикоя қила бошлади. Уйдагилар Ильичнинг, дарҳақиқат жуда мукаммал бир ижод маҳсулини кўриб келганига ишонч ҳосил қилишди.

— Ҳа, худди шундай, ҳеч муболағасиз уни мўъжиза деб аташ мумкин! Машҳур ижодкор қўли билан эмас, балки номаълум усталар умри бино бўлиб, на Репин ва на Рублёв ижодини кўрмаган оддий ишчилар қўли билан яратилган мўъжиза! Улар ижодига маҳлиё бўлиб тикилиб қоласану, ўзингни аввалгидан ақллироқ, сезгирроқ ҳис қиласан. Ҳа, шундан ақллироқ, мусаффороқ ва юз чандон яхшироқ бўлгандай сезасан ўзингни!..

Ильич ўрнидан турди, дераза ёнига бориб, сўниб бораётган шафаққа тикилди ва тўсатдан:

— Нега бунча кечикканимни биласизларми? — деб сўради, — қани ким топа олади?

Ҳамма жим эди. Шу дақиқа тантанасига путур етказиб қўймаслик мақсадида ҳеч ким индамас эди.

Ленин мулойимгина жилмайиб:

— Офтоб чиқишини кутдим, — деди.

— Офтобни?!

— Ҳа, офтоб чиқишини! Ваза офтоб нурида айниқса ўзгача жило беради, дейишди. Аксига юриб, бугун ҳаво қовоғини солиб олса бўладими. Ҳайрият, кечга яқин озгина ёришган эди, вазани томоша қилиб, маҳлиё бўлиб қолибман! Шундай усталик билан ишланганки, кўриб кўзларинг қамашади! Гапимда асло муболаға йўқ. Келаси якшанба ўзларингиз бунга ишонч ҳосил қиласиз, албатта олиб бораман.

Ленин ўз яқинларига вазани кўрсата олдими, йўқми бизга бу ҳақда ҳеч қандай маълумот етиб келмаган, аммо ваза тақдири ҳал қилинишида, унинг ҳиссаси бор.

Ажойиб рус вазаси ҳақида тез орада чет эллик муҳожирлардан бири хабар топади. Ноёб ва қимматбаҳо буюмларнинг «овчи»лари бўлган бойлар хазина устида гирди-капалак бўлиб қолишади. Ана шулардан бирининг кўзлари ўйнаб, вазага пул эмас, натура ҳақи тўлашга рози эканлигини «Советлар»га билдириб, зўрлик билан розилик олиб беришини илтимос қилади.

Бундан Ленинни хабардор қиладилар. Шунақа гаплар, Владимир Ильич, вазамизга қулоқ эшитмаган нарх қўйишяпти, дейишди.

— Қанақа нарх экан? — сўради Ильич.

— Бешта янги ишлаб турган паровоз беришмоқчи!

— Паровозлар?!

— Ҳа, паровозлар.

— Бешта паровоз дейсизми? Янглишмаяпсизми?

— Аниқ, бешта!

— Ишлаб турган янги паровозлар-а?

— Ҳа, янги паровозлар!

Ленин ҳаяжонланиб, хонада у ёқдан-бу ёққа юра бошлади.

— Хўш, сизлар қандай фикрга келдингиз? Ўзларингизнинг нархингиз қандай?

— Биз аввало сиз билан маслаҳатлашмоқчи эдик, Владимир Ильич, сиз биласиз.

— Ёлғиз ўзим буни ҳал қилаолмайман-да, келинглар «фойда» ва «зарар» томонларини тарозига қўйиб, биргаликда ўйлайлик. Сизлар хўжалик ходимларисиз, аввало, сўз сизларга.

— Россия ҳароб, Владимир Ильич.

— Афсуски, шундай.

— Ҳозир биз учун бешта паровоз ҳазилакам гап эмас.

— Бу ҳам тўғри.

— Демак, яхши нарх, Владимир Ильич.

— Жуда яхши нарх!

— Мана биз шундай фикрга келдик, Владимир Ильич. Россия ҳароб, қашшоқ-ку, ахир.

— Мана бу гапингиз, кечирасиз, жуда нотўғри, бўлмағур гап! Россия ҳароб этилган, таланган, десангиз қўшиламан. Лекин қашшоқ эмас, асло қашшоқ эмас! Буни қулоғингизга қуйиб олинг! Вазани кўрганмисиз, ўзи?

— Кўрдик...

— Шундан кейин ҳам Россияни қашшоқ дейишга қандай журъат этаолдингиз-а? Шу гапларингиз билан из-за қилиб юбордингиз-е, одамни.

Ленин қўлини орқасига ташлаганича, хижолатда қолган хўжалик ходимлари олдида у ёқдан-бу ёққа юрди ва боягидан кўра юмшоқроқ оҳангда сўради:

— Ростми, гапим?

— Рост, Владимир Ильич.

— Ундай бўлса, бу масала бир оғиздан ҳал этилган, деб ҳисобласак бўлади.

Маслаҳат тугаган эди, аммо негадир Ленин ҳузурига келганларнинг ҳеч бири ўрнидан қўзғолмади.

— Бирор англашилмовчилик борми, ўртоқлар? — сўради Владимир Ильич. — Бу масалада ноаниқликка йўл қўймаслигимиз керак.

— Харидорга нима деб жавоб қиламиз энди, Владимир Ильич?

— Нима дердингиз! Россия қашшоқ эмас, ваза сотилмайди, дейсиз, беш паровоз эвазигаям, йигирма беш паровозгаям алишмаймиз, дейсиз. Вазани замонамизнинг энг гениал рассоми — Россиянинг улуғвор ишчилар синфи ижод қилганини ўша саводсиз, қолоқ ва бедаво жанобга тушунтириб қўйинг. Гапимнинг ҳаммасини тушундингизми?

— Тушунарли, Владимир Ильич! Вакиллар чиқиб кетишди. Ленин ёлғиз қолди. У муз босган дераза ёнига борди, нафаси билан ойнадаги музни эритди. Ташқарига қараб, узоқда осмонга бўй чўзган завод трубаларини кўрди. Шу замон Владимир Ильичнинг қалби ҳаяжонга тўлди. Вазани эслади. Қуёш тушганда бу гўзал вазада ҳам худди шундай трубалар акс этган, улардан худди шундай шўх тутун бурқсиб турарди. Фақат унда акс этган трубалар сони жуда-жуда кўп эди. Улар вазанинг зарҳал қирраларига тўқнашиб, яна ҳам кўпаяр, санаб бўлмас даражада кўпаярди.

Ленин назарида бу мўъжизакор хазина Россия келажагини акс эттиргандек эди.

Русчадан **Қ. АХМЕРОВ** таржимаси.

ҲОКИМИЯТ — БИЗНИНГ ЎЗИМИЗ

Буюк доҳиймиз Владимир Ильич Ленин асрлар бўйи қуллик занжирида яшаган камбағал ишчи ва деҳқонларнинг озодлик йўлини, бахт-саодат йўлини, қуёшдек порлоқ келажак йўлини кўрсатиб берди. У ўзининг бутун онгли ҳаётини башариятнинг тинч, фаровон ҳаёт кечириш йўлига бахш этди. Утли курашларда пўлатдай тобланиш, курашиш ва зафар қучишга ўргатди. Биз доҳиймизнинг ана шу порлоқ йўлидан дадил одим ташлаб, коммунизмнинг муҳташам биносини бунёд этиш учун курашмоқдамиз.

Совет кишилари, жаҳондаги барча эрксевар, тараққийпарвар инсоният буюк доҳий туғилган кунни меҳнатда улкан зафарлар билан нишонламоқда. Бизнинг қишлоқ Советимиз улуғ Ленин номи билан аталади. Биз бу билан чексиз фахрланамиз. Қишлоғимиз меҳнат аҳли коммунизмнинг моддий бойликларини яратиш учун кураш ишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Бугун қишлоғимизга келган киши буюк доҳийнинг орзу-умидлари рўёбга чиқаётганлигининг гувоҳи бўлади. Яшнаган боғ-роғларимиз, поёнсиз экин майдонларимиз, зумрад яйловларимиз, олинаётган ҳосил ва маҳсулот, қўлга киритилаётган бойлик дилларни хушнуд этади. Чиндан ҳам қишлоғимизда инсон ҳаётининг фаровонлиги учун унинг маданий эҳтиёжи учун нимаики зарур бўлса, ҳаммаси муҳайё этилмоқда. Қўша-қўша мактаб, қўша-қўша боғча ва ясли, магазинлар, клуб ва кутубхоналар, дорихона ва касалхоналар ҳаммаси қишлоқ меҳнат аҳлининг ихтиёрида.

Илгариги пастқам, қамиш бўғотли уйлардан, тор ва лой кўчалардан номи-нишон ҳам қолган эмас. Асфальтли кўчалар, тунука томли, шинам ва ёруғ турар-жойлар қишлоғимиз файзига файз қўшган. Ҳар бир хонадонда Ильич нури порлаб турибди. Радио, телевизор ишлаб турибди.

Буларнинг ҳаммасига доҳиймиз Ленин васиятини оғишмай амалга ошираётган жонажон партия ва ҳукуматимизнинг чексиз ғамхўрлиги туфайли эришмоқдамиз. Ҳокимият ўз қўлимизда—ишчи ва деҳқонларнинг қўлида бўлганлиги туфайли эришмоқдамиз. Партия ва ҳукуматимизнинг қарорлари, СССР Олий Совети Президиумининг меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ ва поселка Советларининг асосий ҳуқуқлари ва бурчлари тўғрисида»ги янги Фармони ана шу ғамхўрликларнинг яна бир ёрқин далилидир.

«Меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ, поселка Совети ўзига қарашли территорияда давлат ҳокимияти органи бўлиб, маҳаллий аҳамиятга эга бўлган ҳамма масалаларни умумдавлат манфаатларини ва қишлоқ поселка меҳнаткашларининг манфаатларини кўзда тутган ҳолда, қонунда берилган ҳуқуқлар доирасида ҳал этади». Фармонда айтилган бу доно фикрлар улуғ доҳиймиз Ленин таълимотининг ёрқин тимсолидир.

Қишлоқ Советимиз ҳузурида 9 та доимий комиссияга 75 депутат жалб этилган. Фозил Ҳасанов бошлиқ ободончилик доимий комиссияси, пенсионер Қаюм Муҳаммадраҳимов бошлиқ савдо доимий комиссияси, Ҳомид Муҳаммаджонов бошлиқ соғлиқни сақлаш доимий комиссиясининг аъзолари қишлоқни янада ободонлаштириш, аҳолининг маданий-маиший турмуш шароитини яхшилаш борасида жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар.

Биз бундан буён ҳам доҳий номини дилга жо қилиб, у кўрсатган йўлдан илдам борамиз. Кенг жамоатчи активларга таяниб қишлоғимизни янада ободонлаштириш, файзига файз қўшиш, меҳнат аҳлининг турмушини янада фаровонлаштириш йўлидаги курашга муносиб ҳиссамизни қўшаверамиз.

П. ҒУЛОМОВ,

Калинин райони, Ленин қишлоқ Советининг раиси.

Москва, 1919 йил 6 май. В. И. Ленин ва Н. К. Крупская Союзлар уйида бўлиб ўтган мактабдан ташқари таълим бўйича I Бутунроссия съезди мажлисидан чиқиб келишмоқда.

ЧЎЛГА УЧГАН ҚАЛДИРҒОЧ

— Татьяна Александровна, сизни хотин-қизлар ичидан етишиб чиққан биринчи инженер-гидротехник дейишади. Бунисига қойилман. Аммо, бир нарса мени ҳайратда қолдиряпти. Биласизми, шундай чўли маликка келишга нима мажбур этди? Сизга нима азоб чўлда ишлаб...

Американлик инженер Дэвиснинг бу кейинги сўзлари Татьяна Александровнага қаттиқ ботди.

— Ие, сиз қизиқ одам экансиз-ку, — жавоб қилди ўрток Т. А. Колпакова. — Чўлда ишлаётган бўлсак, қалб амри билан келганмиз. Чўлларга сув чиқариб, уларни боғу-бўстонга айлантириш — доҳий Лениннинг кўрсатмаси бу! Ҳа, Ильич йўлланмаси билан атайин чўлга келдим. Фақат мен эмас, кўпчилик пойтахтдан Туркистонга бориб ишлашга йўлланма олган...

Бу воқеа 1929 йилда бўлган эди. Ўшанда Татьяна Александровна Далварзин чўлида суғориш ишлари бўйича бошлиқ эди. Америкалик инженер Дэвис бўлса шартномага мувофиқ бу ерда техник-консультант бўлиб ишларди.

Ойлар кетидан йиллар ўтди. Бир вақтлар қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган чўл мўл ҳосил маконига айланди. Лениннинг ирригация плани бўйича илгари сурган доно фикрлари рўёбга чиқа бошлади.

Албатта, бу ўзидан-ўзи бўлмади. Бунинг учун қанча-қанча билим ва тажрибалар ишга солинмади, дейсиз! Иродаси пўлатдек мустаҳкам қанча-қанча мутахассисларнинг, чўлқувар баҳодирларнинг пешона тери туфайли кўзланган мақсадга эришилмоқда.

Буларни инженер-гидротехник Т. А. Колпакова худди кечагидек яхши эслайди:

— Биз Далварзин чўлига келган дастлабки кунларда ишни нимадан бошлашни билмай бошимиз қотиб қолганди, — деб ҳикоя қилади Татьяна Александровна. — Ҳаммаёқ бийдек чўл. Кишилар саводсиз. Устига-устак, босмачилик ҳаракати. Шунинг учун бўлса керак, менга «Таваккал қилиб кетяпсиз-у, эҳтиёти шарти бирон қуролни олиб олинг» дейишганди. Шунда: «Қурол билан борсак, деҳқонлар бизга ишонишмайди, Ахир, биз улар билан дўстлашиш, уларга ёрдам бериш учун бораяпмиз-ку!» дедим.

Чўлга сув чиқариш бўйича олиб борилган қидирув ишлари тугагач, лойиҳа тузишга киришдик. Икки йил деганда лойиҳалар ҳам тайёр бўлди. Лойиҳа маъқулланди ва ирригация ишлари учун етарли маблағ ва материаллар ажратилди.

Бу серғайрат ва етук инженер-гидротехник аёл катта ҳаёт йўлини босиб ўтди. Бир неча йилдирки, у Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида фаол ишлаб келяпти. У ҳозир — ерларни машина билан суғориш кафедрасининг мудири, доцент. Суғориш ишларини механизациялаш бўйича қатор илмий ишлар яратди. Ўтган йили атоқли олима Ленин ордени билан мукофотланди.

Бўлажак ирригатор инженерларни тайёрлашда ҳам унинг хизматлари катта. Шогирдларининг катта армияси ҳозир Мирзачўл, Қарши ва Шеробод чўлларини ўзлаштиришдек умумхалқ ишида актив қатнашяпти.

Ирригация шохобчалари кенгайиб, чўллар ҳосилдор ерларга айланмоқда. Буларни кўриб, улуғ Ленин орзулари нақадар ҳаётий эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қиласан, киши!

А. АЛИЕВ.

СИЙМО

жинслиги учун оташин курашчи Владимир Ильич Ленин ҳаётбахш таълимотининг ғалабаларини кўрсатувчи улкан байрамга айланди. Октябрь ғалабаси — Лениннинг улуғвор ғояларининг, ленинизмнинг буюк ғалабасидир. Россияда социалистик революцияни тайёрлаш ишларининг ҳаммаси, Коммунистик партиямиз ва Совет давлатимизнинг вужудга келтирилиши ва тарихи, уруш фронтларидаги ҳамда тинч қурилишдаги ғалабаларимиз абадий барҳаёт Лениннинг номи ва фаолияти билан чамбарчас боғланган.

«ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН большевистик партиянинг асосчиси бўлиб, меҳнаткашлар оммасининг энг буюк йўлбошчиси ва ташкилотчиси бўлиб ва айни вақтда гениал олим бўлиб тарихга кирди.— дейилади КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари ўртоқ Л. И. Брежнев «Социализм улуғ ғалабаларининг эллик йиллиги» ҳақида 1967 йил 3 ноябрда қилган докладда.— У революционер' деган сўзнинг энг юксак ва энг олижаноб маъносини ўзида мужассам қилган революционер эди. Унинг бутун ҳаёти меҳнаткаш халқнинг бахти ва манфаатлари учун кескин кураш жараёнида ўтди».

В. И. Лениннинг жуда катта хизматларидан бири — унинг Коммунистик партияни тузганлигидир. Халқ оммасининг революцион курашида, янги жамиятни барпо этишда асосий ҳаракатлантирувчи куч бўлмиш партиянинг ролига Ленин жуда катта аҳамият берди. У сургунларда, чоризм таъқиби остида яшириниб юрган пайтларидаёқ марксистик партия тузиш режаларини ишлаб чиққан эди. Бу хил партияни яратишда умумрус сиёсий газетаси ғоят муҳим роль ўйнаши лозимлигини таъкидлаган Ленин 1900 йилда «Искра» газетасини ташкил этишга киришди. Ўша йили газетанинг биринчи сони Германияда босилиб чиқиб, яширин равишда Россия ишчилари ва барча меҳнаткашлари орасида тарқатила бошлади. Ленин ёзган бош мақолада газета олдида ва умуман рус ишчилар ҳаракати олдида турган муҳим вазифалар баён қилинган эди. 1901 йил май ойида «Искра» саҳифасида пролетар доҳийсининг «Нимадан бошламоқ керак?» деган мақоласи босилди. Бунда янги типдаги марксистик партияни тузиш плани муфассал ишлаб чиқилди. Бу мураккаб тарихий даврда Маркс идеяларига, марксизмга қарши турли реакцион чиқишлар, ҳужумлар авж олган эди. Ленин марксистик таълимотни унинг душманларидан ҳимоя қилиш ва революцион ишчилар партиясига асос солиш мақсадида 1902 йилда янги асар ёзади. «Нима қилмоқ керак?» деган гениал асар шу тариқа яратилди. Унда янги типдаги марксистик партиянинг идеологик ва ташкилий асослари, партия олдида кўндаланг бўлиб турган муҳим сиёсий вазифалар ҳар томонлама чуқур белгилаб берилган эди.

Маркс ва Энгельснинг меҳнаткаш инсоният манфаатларига қаратилган буюк ғояларини изчил давом эттирган ва уларни янги назарий хулосалар билан муттасил бойитиб борган Ленин шу тариқа, қадамба-қадам янги типдаги, жанговар, марксистик партияга асос солди. Ленин ташкил қилган, вояга етказган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси эндиликда бутун совет халқининг ғоявий ва сиёсий йўлбошчиси, халқаро коммунистик ҳаракатнинг авангардига айланди.

ПАРТИЯ 1917 йилнинг февралида подпольедан чиққан вақтда унинг сафларида 24 мингга яқин киши бор эди. 1917 йил октябрига келиб большевиклар 350 минг кишига етди. Ҳозирги кунда КПСС сафларида 13 миллиондан ортиқ коммунист бўлиб, улар совет халқининг коммунистик қурилиш ишига раҳбарлик қилмоқдалар.

Улуғ Лениннинг ўлмас ғоялари Ватанимиз меҳнаткашларининг қаҳрамонона революцион ўтмишинигина эмас, шу билан бирга жаҳон ижтимоий тараққиётининг бутун боришини, коммунистик келажагимиз йўлларини машъалдек ёритиб турибди. Башариятни мунаввар этгувчи бу улуғвор ғоялар эндиликда социализм ва коммунизм рўёбга чиқараётган улкан ишларнинг, бутун дунё меҳнаткашлари революцион курашининг муқаддас байроғи, эрк ва адолат символи бўлиб қолди. Ленин ғоялари ҳозир бутун ер курраси узра, ҳамма қитъаларда яшамоқда ва тантана қилмоқда.

ЛЕНИН бошлаган ишни совет халқининг йўлбошчиси — Коммунистик партия зўр саботматонат билан давом эттирмоқда. Лениннинг буюк ишлари сира ўлмайди. Ленинизм доимо тирик ва барҳаётдир. Лениннинг номи ҳамма тилларда ва ҳамма дилларда бир хил жаранглайди, абадий яшайди. У барча тараққийпарвар инсонлар учун ҳамиша буюк устоз, доно мураббий, энг яқин маслаҳатгўй, қадрдон ва муътабар сиймо бўлиб қолаверади.

Башарият доҳийси мангу тирикдир!

Темур РАСУЛЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ЛОЛАСИ—ИЛЬИЧГА

Бугун эрталаб Тошкент аэропортидан ҳавога кўтарилган самолёт Москва томон йўл олди. Эҳтимол сиз бу самолётда пассажирлар олиб кетилган деб ўйларсиз. Йўқ, бу сафар бошқача бўлди. Самолётнинг ичи тўла лола эди.

Ҳа, бу қирмизи лолалар Ўзбекистон пионерларининг Ильичга йўллаган армуғонлари. Мана ўн беш йилдирки, Ўзбекистондан В. И. Ленин туғилган кунда жонажон Москвага лолалар гулдастасини юбориб туриш одат тусига кириб қолди.

Бу сафар серқуёш Ўзбекистон лолаларини олиб бориш шарафига пионер ва ўқувчилар уйининг Л. Гайнулина, Д. Рижиева, К. Ёқубов ва бошқа жонкуярлари муяссар бўлдилар. Ильичга йўлланган бу лолалар гулдастаси доҳий мавзолейини безайди.

Р. ДАМИНОВ,
В. ТОЛИПОВ.

КЕЧАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ТОШКЕНТ ГАРНИЗОНИ ЖАНГЧИЛАРИ В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУНГА ҚИЗҒИН ТАЙЁРГАРЛИК КЎРМОҚДАЛАР

БУЮК ВА КАМТАР ИНСОН

«Н»-қисмда Совет давлати ва Коммунистик партия асосчиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 98 йиллиги катта тайёргарлик билан кутиб олинмоқда. Бу улуғ санага бағишлаб шахсий состав ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларнинг турли формаларидан фойдаланилмоқда.

ЛЕНИНЧА ЎҚИШЛАР

Гарнизон қисмларининг ҳамма бўлинмаларида ленинча ўқишлар ўтказилмоқда. Бу ишга энг яхши пропагандистлар жалб этилган. Жангчилар Ильич ҳаёти ва ижоди билан бир қаторда унинг «Социалистик Ватан хавф остида», «Колчак устидан қозонилган ғалаба муносабати билан» номли асарлари билан чуқур танишмоқдалар. Владимир Ильич ўзининг бу асарларида Қизил Армия сафларида интизом нақадар катта аҳамиятга эга эканлигини уқтирган эди.

Коммунистлар Анатолий Ремизов, Тешабой Нуриддинов, Муҳаммад Яҳёев ва бошқалар тез-тез бўлинмаларда бўлиб, лекция ва суҳбатлар ўтказишмоқда.

РАДИОЖУРНАЛ

Солдатлар клуби маҳаллий радиоузел орқали Владимир Ильич Ленинга бағишлаб муттасил радиоэшиттиришлари ташкил қилган. Улуғ ва камтарин инсоннинг революцион фаолияти ҳақида, айрим асарлари тўғрисида қисм командирлари тез-тез радиоузел орқали ҳикоя қилиб туришади.

Яқинда ана шундай эшиттиришларнинг бирида сиёсий ходим Эдуард Иванович Соколовский Лениннинг совет жангчилари олдига қўйган талаблари ҳақида гапириб берди.

КИНОФЕСТИВАЛЬ

Қисмда социалистик революция доҳийси Ленин ҳаёти ва фаолиятига бағишланган кинофестиваль ташкил қилинди. Шахсий состав «Кўк дафтар», «Ленин Польшада», «Аср бошида», «Милтиқли киши», «Ленин Октябрда» фильмларини томоша қилди. Кинофильм бошланиши олдидан агитаторлар доҳий ҳақида лекциялар ўқишди.

ИЛЬИЧ ЙЎЛИДАН

Бекободдаги Ленин номли завод коллективи меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Қисм жангчилари яқинда ана шу корхонага боришди. Улар ишчилар ҳаёти билан танишишди. Шунингдек, «Политотдел» колхозига ҳам экскурсия уюштиришди.

Жангчиларнинг меҳнат аҳллари билан бўлаётган бундай учрашувлари уларни янги жасоратларга ундамоқда. Улар Ватанимиз мудофаа қудратини янада оширишга ҳаракат қилмоқдалар, ҳарбий ва сиёсий билимларни оширмоқдалар.

— Озод Ватанимизни, тинчликни, меҳнатни ҳимоя қилишга ҳамиша шаймиз! — дейишмоқда улар.

ЛЕНИН ВА ҚИЗИЛ АРМИЯ

Ана шу темада витрина ташкил этилди. Қисм кутубхонаси ходими Л. Яртиневская бой материаллар тўплай олди. Витринага қўйилган ҳужжатлар ва брошюралар Қизил Армия ва барча совет халқининг душман устидан ғалаба қозониши учун олиб борган шиддатли курашлари ҳақида ҳикоя қилади. Партия ва революция доҳийси ҳамма республиканинг барча фронтларидаги аҳволдан хабардор бўлиб турган.

Доҳий Совет Туркистонига ҳам катта эътибор берди. Туркистон хавф остида қолганда Ленин бу ўлкага ёрдам қўлини чўзди. Қизил Армия қисмлари ва таниқли саркардаларни юборди. Ильич кўрсатмаси билан Туркистон фронти ташкил этилди. Бу фронтга содиқ ленинчи М. В. Фрунзе ва В. В. Куйбишевлар раҳбарлик қилди.

Яқинда кутубхонада «В. И. Ленин образи бадиий адабиётда» деган темада китобхонлар конференцияси ўтказилди.

ОРЗУ УШАЛДИ

Сержант Ғафур Абдуллаев ва Бахтиёр Агамбековлар ҳаётида унутилмас воқеа юз берди. Улар ленинчи Коммунистик партия сафига қабул қилинишди.

Доҳий туғилган кун арафасида жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиларидан старший сержант Рефат Урозбоев ва сержант П. Арзиқуловлар ҳам ленинчи партия аъзоси бўлиб, орзулари ушалди.

Ф. ЛОБЗИН.
Подполковник

УМР МЕЗОНИ

Одамзоднинг умрин мазмуни,
Ўлчанмайди вақт билан фақат.
Удлаланган ишлар якуни,
Умрларга мезон ҳаммавақт.
Майли узун бўлмасин умрим,
Бўлса басдир мазмуни узун.
Ҳур Ватанга қалбимнинг қўри,
Бағишланса — умр мен учун.

АЙБ ЭМАСМИ?

Аждодларга насиб этмаган,
Толе бизга ёр бўлди, дўстим.
Айтчи, не бор қўллар етмаган,
Бахтимизнинг борми кам-кўсти?
Ҳаёт жомин жаранги кўп соз,
Айб эмасми, кайфга берилсак.
Оталардан муқаддас мерос,
Ол байроқни олға элтмасак.

ТЎҒРИ СЎЗ

Бир омил бор одамга ҳамроҳ,
Ҳар бир ишда қурол ва қалқон.
Унутилса гар шу баногоҳ,
Инсонлигин унутар инсон.
У — тўғри сўз, чопса чопилмас,
Ўқлар унга сира этмас кор.
Оловларга отса ҳам ёнмас,
Усиз одам бўлмас бахтиёр.

Я. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

ИЛЬИЧ ЎҚИГАН УНИВЕРСИТЕТ

В. И. Ульянов — Ленин номли Қозон Давлат университети. Ана шу ерда 1887 йилда Владимир Ильич ўқиган эди. Ҳозир бу университет мамлакатдаги энг йирик олий ўқув юртларидан бири. Бу ерда 32 миллат вакилларидан иборат 10 минг студент ўқимоқда. Суратда: университетнинг мажлислар залида. Ана шу тарихий аудиторияда ҳозир қозонлик Н. Зикова (чапда), бошқирд Р. Афанасьев, Мари АССР дан келган З. Алексеева, қирғиз А. Абдибеков ва Карачаев—Черкасс автоном областидан келган А. Боташев лекциялар тинглашмоқда.

Б. Мясников фотоси,
(ТАСС фотохроникаси).

КЎНГИЛ ДАФТАРИДАН

ҚУЁШЛАР

Ҳар қалбда бир севги қиссаси,
Ҳар қалбда бир ширин туйғу бор.
Ҳаммаси ҳам висол тунларин
Хуш кечирган, тонги беғубор.
Ҳаммаси ҳам бахтли бирдайин,
Севишгану, қовушган ёрлар.
Булар мени ҳижронга тўққан
Дил меҳримдан унган қуёшлар...

У, ЎША

Ўйласам ўйимга сиғмай қийнайди
Мени кўрганларим, ўйламай бўлмас.
Кексалик юкини ташлаб орқага,
Ўтган ёшлигим-ла ўйнамай бўлмас.
У, ўша бепарво ҳадик билмаган,
Бугун ҳам бошимни ҳам қилган ўша.
Ўша севги нима кўзга илмайин
Охири бошига ғам қилган ўша.
Ўша ёшлигим-ла, ҳамон ўйнайман,
Кексалик етса-да уни ўйлайман.

НИШОНЛАЙМАН

Нишонлайман ҳар бир онимни,
Хўп саломат борлигим учун.
Саломатлик туман бойлигим,
Бунча бахтга ёрлигим учун.
Шукрин дейман хуш кечган умрим,
Эзгу умидларим олдида.
Ҳали ёзар шеърларим кўп,
Насибам мўл мени олдимда.

ЎТГАНЛАР

Ўтганлар, изингиз қолди яхши ҳам,
Яхши ҳам белгисиз йўқолмадингиз.
Минг афсус бафуржа яшаб биздайин,
Ўтган авлодларни йўқлолмадингиз.
Бир келиб кетдингиз тонги туш симон,
Кимлар кўрди, кимлар кўролмади ҳам.
Сизга ҳасад билан боққан соялар,
Шарпасиз йўқолди, кўролмади ҳам...
Йўқ, сизлар ўтмаган, ўйлайман халос
Шунчаки қисматга куйинганимдан.
Бир тутам бўлса-да, эзгулик учун,
Яшаган умрга суйинганимдан.

ГУЛ ҲАҚИ

Гул — муҳаббат рамзи дейдилар,
Гўзалликни қиёси ҳам гул.
Бир умрга қора киймасми,
Гулдан айри тушган ҳар кўнгил.
Сен — эй менинг ошифта кўнглим,
Гул дардида ёниб куйлагин.
Ишқ шаҳидин кулиб ҳолидан,
Дорга илма қонли куйлагин!..

КЎНГИЛ ИШИ

Кўнгил иши шоирлик қизиқ,
Бутун умринг ўйлаб ўтади.
Сен ёнганда ижод ишқида,
Олтин дамлар ўйнаб ўтади.
Лекин кўнглинг ёришмас асло,
Бирор қўшиқ яратмагунча.
У, ҳолсиз ўтган кунларни,
Ўз кетингдан қаратмагунча.

Толиб ЙЎЛДОШ.

ЗАВОДДА НАВОИЙХОНЛИК

Куни-кеча Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейи олдидан Тошкент чинни заводида тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Кечани завод директори Абдурауф Иброҳимов очди. У корхонада Навоий юбилейига атаб шоир сурати солинган чиннилар ишлаб чиқарилаётгани ҳақида гапирди. Филология фанлари кандидати Малик Муродов Навоий юбилейи олдидан олиб борилаётган тайёргарлик ва унинг жаҳон адабиётида тутган ўрни ҳақида тўхталди. Шоир Насрулло Даврон Алишер Навоийга бағишлаб ёзган ўз шеърларидан ўқиб берди.

Шундан сўнг шаҳримиздаги 24-мактабнинг «Гулдаста» ансамбли концерт қўйиб берди. Мактаб ҳаваскор-драм тўгараги қатнашчилари Уйғун ва Иззат Султоннинг «Алишер Навоий» пьесасидан парча кўрсатдилар.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ.

СПОРТ

ТЕРМА КОМАНДА ТЎПЛАНДИ

Футбол бўйича СССР терма командаси ўйинчилари яна бирга тўпланишди. Терма командага В. Аничкин, В. Афонин, А. Банишевский, А. Бишовец, В. Воронин, Ю. Истомин, В. Капличний, С. Крамаренко, В. Левченко, Э. Малофеев, Ф. Медвид, Г. Нодия, Ю. Пшеничников, И. Сабо, Э. Стрельцов, М. Хурцилава, И. Численко ва А. Шестерневлар чақирилдилар.

Совет футболчилари 24 апрелда Бельгия миллий терма командаси билан Москвада ўртоқлик учрашуви ўтказадилар. Бу ўйин терма командамизнинг Венгрия футболчилари билан 4 майда Будапештда бўладиган Европа чемпионатининг чорак финал мусобақасига тайёргарлик бўлади.

УМУМИЙ ҲИСОБ — 11:0

Г. Качалин ва А. Парамонов тренерлик қилаётган СССР ёшлар терма командаси Швейцарияда ўтказилган халқаро турнирда муваффақиятли қатнашди. Совет футболчилари ўз группаларида маҳаллий «Беллинцона» командасини 6:0 ҳисоби билан, Англиянинг «Челси», Италиянинг «Ювентус» командаларини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Финалда ватандошларимиз Швейцария терма командасини 1:0 ҳисобида енгдилар. Шундай қилиб, совет футболчилари рақиблар дарвозасига 11 та тўп уриб, ўз дарвозаларини даҳлсиз қолдирдилар. Тўпларнинг бештасини бокулик Н. Смольников, 4 тасини тбилисилик Л. Нодия ва иккитасини ростовлик В. Бондаренко киритди.

ЛАРСЕН ТУРНИР ҒОЛИБИ

Монте-Карлода ўтказилган халқаро шахмат турнирида даниялик гроссмейстер Бент Ларсен ғолиб чиқди. У 13 имкониятдан 9,5 очко тўплади. Жаҳоннинг собиқ чемпиони М. Ботвинник ғолибдан ярим очко орқада қолди. В. Смислов ва В. Горт 8,5 очко билан учинчи-тўртинчи ўринларни эгалладилар.

ВЕНГРИЯ ФУТБОЛЧИЛАРИ ШАЙЛАНМОҚДА

Венгрия терма командаси СССР футболчилари билан бўладиган матчга тайёргарлик кўрмоқда. Бўлажак рақибларимиз ўз майдонида Италиянинг машҳур «Фиорентина» командасини қабул қилиб, 3:3 ҳисобида дуранг ўйнадилар. Шуни таъкидлаш керакки, бу ўйинда Венгрия командаси составида Капоста, Гереч, Альберт ва Бене каби етакчи футболчилар қатнашмади.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР

ДЎСТЛИК ВА ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК МУНОСАБАТЛАРИ

РАВАЛПИНДИ, 18 апрель. (ТАСС МАХСУС МУХБИРИ). СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг Покистонга қилган визити Покистондаги барча эрталабки газеталарнинг асосий мавзуи бўлиб қолди.

«Таъмир-э Покистон» газетаси «Совет Иттифоқи — Покистоннинг чинакам дўсти. Косигин Покистон халқига совет халқининг дўстлик саломини олиб келди», деб таъкидламоқда.

Кеча Покистон президенти берган зиёфатда А. Н. Косигин сўзлаган нутқида, Совет Иттифоқи ўзаро ҳурматлаш ва тенглик асосида Покистон билан дўстлик муносабатларини ривожлантиришга интилаётир, Совет Иттифоқи ҳар иккала мамлакатнинг иқтисодий ҳамкорлик қилишидан манфаатдор, деб айтган гапларини газета алоҳида бўрттириб бермоқда.

«Морнинг нюс» газетаси эса «Совет—Покистон алоқалари тинчлик манфаатларини кўзлаб мустаҳкамланиши лозим», деб таъкидламоқда.

«Машриқ» газетаси Совет Иттифоқи билан дўстликни «Покистон ташқи сиёсатининг негизи», деб атамоқда. Газетанинг ёзишича, Совет—Покистон музокаралари чоғида «сиёсий, иқтисодий, илмий ва маданий соҳаларда янада яқинлашиш планлари ишлаб чиқарилажак».

Газета «А. Н. Косигиннинг Покистонга қилган визити ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатларни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, яхши ният билан ишламоқ учун янги йўллар очиб беради, бу эса ҳар иккала мамлакат учун ҳеч шубҳасиз фойдали бўлади», деб ишонч билдираяпти.

Покистоннинг таниқли шоири Раис Амроҳвийнинг А. Н. Косигин визити муносабати билан Совет Иттифоқига бағишлаб ёзган янги шеъри бугун «Жанг» газетасида босилиб чиқди.

В. ПОЛОНСКИЙ,
П. КРЕЧНЕВ,
В. ВАВИЛОВ.

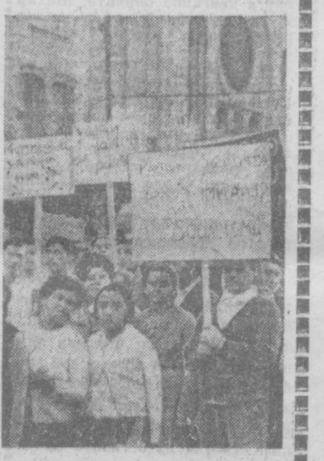

«Чили халқи Вьетнам билан бирдам!», «Вьетнам Америка агрессори устидан албатта ғалаба қозонади!», «Вьетнамга тинчлик!» — чилиликлар ана шу шиорлар билан оммавий намойишлар ўтказишмоқда. Суратда: Сантьягода намойиш қатнашчилари.

В. Ласкарев фотоси,
(ТАСС).

ДАДИЛ ҲУЖУМЛАР

ХАНОЙ, 18 апрель. (ТАСС). Вьетнам Информация агентлигининг Озодлик агентлигига асосланиб хабар беришича, Халқ озодлик қуролли кучлари Жанубий Вьетнамнинг кўпгина вилоятларида Америка—Сайгон қўшинларига қарши муваффақиятли операцияларни давом эттирмоқдалар.

Тхиатхиен вилоятида ҳаракат қилаётган Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 5 ва 15 апрелда АҚШ армияси ҳаво десант қўшинларининг икки ротасини тор-мор келтирдилар. 5 апрелда Далате шаҳрида ва унинг атрофларида ватанпарварлар Америка ва қўғирчоқ ҳукумат армиясининг 13 ҳарбий установкасини ўққа тутдилар.

Халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари 8 апрелда бошланиб, 13 апрелда тамомланган беш кун мобайнида Сайгондан 60 километр ғарби-жанубдаги Бенче вилоятининг аҳоли яшайдиган турли пунктларида душманнинг 750 дан ортиқ маҳаллий хизматчисини, шу жумладан 500 америкаликни сафдан чиқардилар. Шу вақт мобайнида ватанпарварлар душманнинг 13 ҳарбий катерини чўктириб юбордилар ва қисман шикаст етказдилар, 3 самолётини уриб туширдилар, 4 бронетранспортёрини ва бошқа кўп ҳарбий техникасини яксон қилдилар.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 18 апрель. (ТАСС). Америка 9-пиёда аскарлар дивизиясининг бўлинмалари Меконг дарёсининг дельтасида жойлашган Кайлай шаҳри яқинида кеча кун бўйи Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг ҳужумларини қайтариб турдилар. ЮПИ агентлиги мухбирининг хабар беришича, Меконг дарёси дельтасини Жанубий Вьетнам пойтахти билан боғловчи муҳим стратегия йўлини сақлаб қолиш учун олиб борилган жангларда америкаликлар талафот кўрдилар. Халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари Америка қўшинларининг позицияларини миномётлардан кучли ўққа тутдилар.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ХАНОЙ, 18 апрель. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик халқ қуролли кучларининг бўлинмалари Америка денгиз пиёда қўшинларининг Кхесандаги қалъаси районида душманга жиддий талафот етказмоқдалар.

15 апрелда Озодлик халқ қуролли кучлари бўлинмалари Америка денгиз пиёда аскарларининг Какондаги базасини тўплардан ўққа тутдилар.

Ўққа тутиш натижасида базага жиддий моддий зарар етказилди ва аэродром бутунлай ишдан чиқарилди. Шундан олдинги икки кун мобайнида Лангвей ва Пак районида Американинг 8 та вертолёти уриб туширилди.

ТАНҚИДГА УЧРАЁТГАН СИЁСАТ

ВАШИНГТОН, (ТАСС). АҚШ давлат секретари Д. Раск сенатнинг ташқи ишлар комиссияси мажлисида сўзга чиқиб, АҚШ ҳукуматининг Вьетнамдаги сиёсати тўғрисида гапирди. Комиссия аъзолари ҳукумат сиёсатини қаттиқ танқид қилдилар. Америка ҳарбий қўмондонлиги ҳозирги вақтда Сайгон районига ҳужум қилиш учун 100 минг солдат юборганлиги сенат аъзолари ўртасида айниқса норозилик туғдирди. Ҳукуматнинг бу операцияси «тўла ғалаба операцияси» деб аталди. Сенатор Саймингтон шундай деди: расмий маълумотларга кўра, Шимолий Вьетнам вакиллари билан музокаралар олиб бориш вақти ва жойи тўғрисидаги масала муҳокама қилинаётган бир вақтда АҚШнинг нима учун «тўла ғалаба операцияси» ни олиб бораётганлигини тушунишимиз осон эмас.

Саймингтон сўнгра Раскка луқма ташлаб, Жанубий Вьетнамдаги барча ҳужум операциялари «самарасиз» бўлиб, АҚШнинг жуда кўп қурбонлар бериши ва жуда катта маблағ сарфлашига сабаб бўлади, деди.

Комиссия раиси сенатор Фулбрайт ҳам АҚШ билан Вьетнам Демократик Республикаси ўртасида алоқалар ўрнатиш йўллари қидирилаётган бир вақтда Америка қўмондонлигининг урушни кучайтиришга яна уриниб кўришидан ташвишланаётганлигини айтди.

МИЛЛАТ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИ

ПРАГА, 18 апрель. (ТАСС). ЧТК агентлиги хабар беради: Бугун Прагада Чехословакия Социалистик Республикаси Миллат мажлисининг сессияси очилди. Сессия кун тартибида Миллат мажлисига янги раис ва раис ўринбосарларини, шунингдек Миллат мажлиси айрим комиссияларининг раисларини сайлаш масаласи қўйилган.

Чехословакия Социалистик Республикаси Миллат мажлисининг раиси қилиб Йозеф Смрковский сайланди. Йозеф Смрковскийнинг шу лавозимга номзоди Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети билан Миллий фронт марказий комитети томонидан таклиф этилган эди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Шаҳримизда меҳмон бўлиб турган венгер эстрада усталарининг гастроллари катта муваффақият билан ўтяпти. Суратларда: (чапдан) Венгрия эстрада оркестрининг солистлари қўшиқ ижро этишмоқда. (Ўнгда) жаҳон эстрада қўшиқчилари конкурси лауреати Янош Коош.

М. Нуриддинов фотолари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 11.00 — Шанба, нонуштадан сўнг, 11.40 — Стадионда учрашамиз (бадиий фильм).

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатишлар программаси, 17.00 — Телеянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида. 17.10 — Ленин юлдузлари порлайверсин (мактаб ўқувчилари учун). 17.40 — Кинофильмлар (болалар учун). 18.05 — Телевизион миниатюралар театри («Ёшлик» студияси). 19.05 — Теленгиликлар, 19.20 — Концерт, 20.10 — Кўрсатишлар программаси.

20.15 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

16.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Ленин бўлган жойлар бўйлаб (ўсмирлар учун). 20.30 — Шанба, нонуштадан сўнг, 21.00 — Билим ўчоғи, 21.15 — Ўзбек балети усталари. Р. КУРМАЕВА, 21.50 — Дарахтлар ўсиб катта бўлганда (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — Фрунзе кўрсатади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 20/IV да кундуз Концерт, кечқурун Евгений Онегин.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/IV да Аяжонларим.

КИНО

Анна Каренина (кенг форматли, икки серияли фильм) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун). Оқибат — «ДРУЖБА» (2-залда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК» (кундуз соат 1 ва 3 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

МАВСУМНИНГ ЁПИЛИШИ ОЛДИДАН

20, 21 апрелда

энг ёш ўргатувчи Борис Денисов раҳбарлигида

ШЕРЛАР АТТРАКЦИОНИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ

РСФСР да хизмат кўрсатган артист Борис Ваткин иштирок этади.

Билетлар сотилмоқда.

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА

20 апрель кеч соат 6 да Совет Иттифоқи биринчилиги учун

«А» классидаги

«ТЕМП» (Барнаул) — «ПОЛИТОТДЕЛ» (Тошкент области) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 10131.
ИНДЕКС — 64697.
№ Б — 1846.